

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

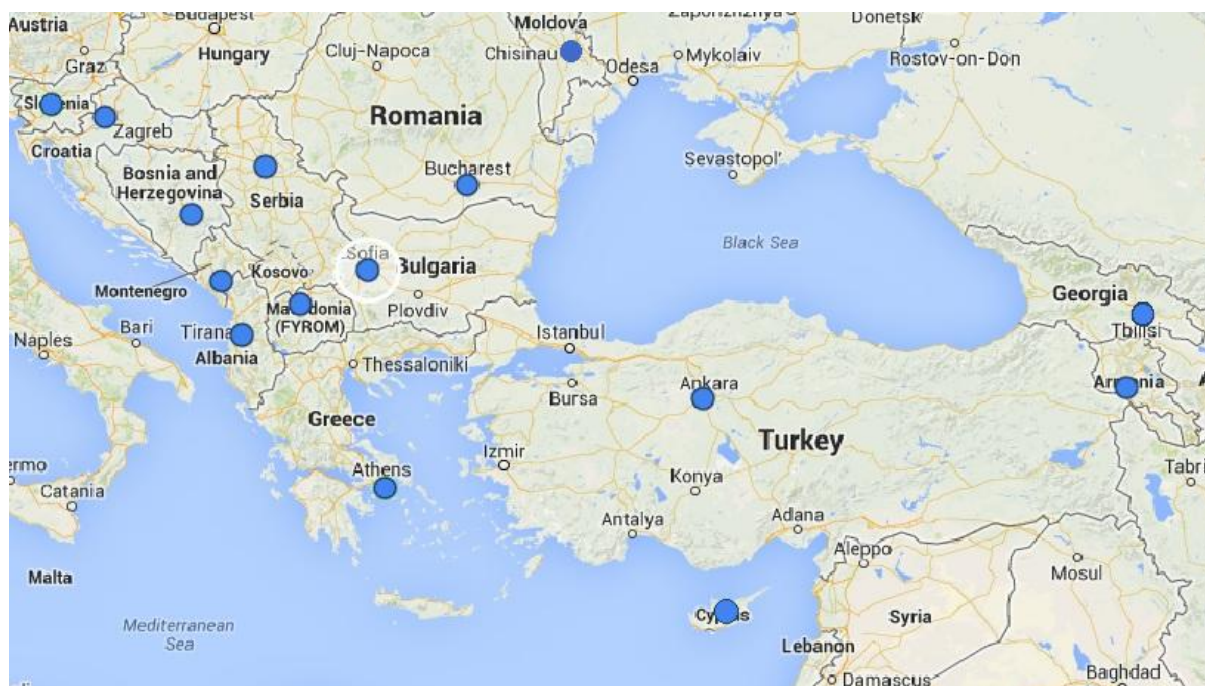
Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА ЮНЕСКО

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА ЮНЕСКО

ОТЧЕТ НА ДЕЙНОСТТА ЗА 2015 Г.

SOFIA

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

- Regional Centre for the Safeguarding of
- Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
- under the auspices of UNESCO

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА ЮНЕСКО

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

I. УВОД

През изминалата 2015 г. дейностите на Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО бяха реализирани успешно и преминаха под знака на честванията на 70-годишнината от създаването на ЮНЕСКО. Центърът се постара да бъде активен партньор на страните-членки от Югоизточна Европа като инициира различни по характер покани и подкрепи провеждането на обучителни семинари, кръгли маси, конференции, форуми и експертни срещи по теми, свързани с нематериалното културно наследство.

Следвайки залегналите принципи на работа, в частност максималното включване на страните от Югоизточна Европа, екипът на Регионалния Център отправи конкретни предложения за участието им в планираните дейности през годината. Хронологично във времето през месец април държавите-членки бяха помолени да предоставят регулярно информация за събития, инициативи и дейности в сферата на нематериалното културно наследство на национално ниво, които да бъдат популяризирани в *интерактивния календар* на официалната страница на Сдружението (*Дейност 2.3. Интерактивен културен календар за нематериално културно наследство в Югоизточна Европа на интернет страницата на Центъра*). Единствено Кипър и БЮР Македония се включиха и предоставиха по една статия за календара. Поради слабия интерес и пасивност от държавите, Центърът взе решение и премахна календара от страницата си с надеждата концепцията и участието на държавите да се развие през следващите години.

През месец юли бе отправена следваща покана за *11-тия Национален събор на българското народно творчество в град Копривщица* и за Кръгла маса *"70 години ЮНЕСКО – мир чрез образование, наука и култура"*. Отново само две държави приеха поканата и присъстваха – представител на БЮР Македония и Румъния.

Следвайки препоръките от проведеното Общо събрание през 2015 г. Центърът инициира през месец септември покана до страните-членки за събирането на статии, свързани с прилагането на Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство на национално ниво с цел публикуването им в *многоезично юбилейно издание*. След многократно напомняне и изместване на крайния срок до месец декември бяха получени статии само от 5 държави – Албания, Грузия, Гърция, Хърватия, Кипър. Това наложи обединяването им с докладите от проведения през месец декември Международен форум в едно издание и въпреки това 4 държави, от които Армения, Румъния, Черна гора и БЮР Македония не се включиха и не фигурират в изданието.

Регионалният Център за първи път инициира покана (през месец октомври) до страните-членки с предложение за финансиране на събития на национално ниво, които те възнамеряват да организират под знака на *70 години ЮНЕСКО*. По този начин подкрепи експертна среща, организирана от Министерство на образованието и науката на Кипър и Националната комисия за ЮНЕСКО на Кипър, проведена през януари 2016 г., която създаде добри условия за обсъждане на

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА ЮНЕСКО

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

възможна мултинационална кандидатура за Представителната листа на ЮНЕСКО. За съжаление други държави не се възползваха от тази възможност. Под знака на 70 години ЮНЕСКО подкрепи международни и национални фолклорни фестивали, събори и конкурси, които популяризират нематериалното културно наследство, както и самата дейност на Регионалния Център. Центърът покани страните-членки, при желание, да организират Конкурс за нематериално културно наследство, по подобие на този, организиран за елементите на България, включени в Представителния списък на ЮНЕСКО за нематериалното културно наследство. За съжаление, нямаше проявен интерес от страните.

През месец октомври Центърът отправи предложение до страните от Югоизточна Европа за *партньорство в организирането на семинари* в контекста на стратегията на ЮНЕСКО за повишаване на капацитети за опазване на нематериалното културно наследство. Благодарение на добрите отзиви от вече проведения семинар за национални експерти в Тирана през септември 2015 г., Центърът получи много заявки. Поради тази причина и в унисон с функциите, заложи в Споразумението с ЮНЕСКО, през 2016 г. голяма част от финансовия ресурс на Сдружението ще бъде насочен към провеждането на обучителни семинари, а именно в 6 държави от региона на Югоизточна Европа – БЮР Македония (*Дейност 1.1. Семинар "Прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериално културно наследство на национално ниво", Скопие, БЮР Македония, планирана за 2015 г., но отложена за 11-15 април 2016 г. поради финансови причини*), Румъния, Сърбия, Хърватия, Черна гора и Албания. Изборът на теми и лектори се консултира тясно с ЮНЕСКО.

Регионалният център положи усилия да засили комуникацията си с мрежата на категория 2 центровете за нематериално културно наследство като взе участие в ежегодните срещи между центровете и ЮНЕСКО и в други инициативи като например Международна експертна среща за опазването на нематериалното културно наследство в Западна и Централна Азия, организирана от Центъра в Техеран. Центърът не успя да изпрати свой представител на десетата сесия на Междуправителствения комитет за опазване на нематериалното културно наследство, проведена в Намибия (*Дейност 5.4. Участие в експертни срещи, организирани от ЮНЕСКО*), поради други инициативи, предприети в този период. През 2015 г. Центърът заложи част от финансовите средства, необходими за реализирането на външната оценка от експерти и подновяването на Споразумението с ЮНЕСКО през 2016 г. (*Дейност 5.2. Подготовка на Регионалния център за процеса на оценка от Централата на ЮНЕСКО*).

II. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ И ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ:

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

**РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА
НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО
В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА
ЮНЕСКО**

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

1. Организиране и провеждане на Общото събрание на Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО, 10 март 2015 г., град София, България (Дейност 5.1.)

Четвъртото заседание на **Общото събрание** на Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО се проведе на 10 март 2015 г. в Сентръл Парк Хотел в град София (България). Участие взеха представители на общо 10 страни-членки на Центъра – Албания, Армения, Бивша Югославска Република Македония, Босна и Херцеговина, България, Кипър, Румъния, Сърбия, Турция, Хърватия, както и останалите редовни членове на Общото събрание – представители на Министерство на културата на Република България, на Министерство на външните работи на Република България, на Българска академия на науките, Национална комисия за ЮНЕСКО на Република България и неправителствени организации. Заседанието бе ръководено от г-н Франк Прошан – председател на Общото Събрание и представител на Генералния Директор на ЮНЕСКО. Съгласно дневния ред на заседанието, програмата на срещата, проведена се в три работни сесии, бе успешно изпълнена.

Резултати:

- Членовете на Общото събрание единодушно приеха и приветстваха двете нови страни-членки на Регионалния Център – Грузия и Гърция. Общият им брой се увеличи на 14 страни от региона.
- Бяха обсъдени и приети основните документи на Центъра – предложения за промени в Устава, годишен отчет за извършените дейности през 2014 г., работен план за 2015 г. и финансови документи.
- Беше избран нов Председател на Общото събрание – г-жа Жулиета Харасани от Република Албания.
- Новият представител на Генералния Директор на ЮНЕСКО в Общото събрание на Регионалния Център бе приветстван от останалите редовни членове – г-жа Вероник Дож.

Изразходвани средства: 22 961.58 лева

2. Семинар „Интелектуална собственост, нематериално културно наследство и традиционна медицина в контекста на политиките за опазване на нематериалното културно наследство в страните от Югоизточна Европа”, 23-24 април 2015 г., София, България (Дейност 2.2.)

В изпълнение на целите на Регионалния център за създаване на мрежи и насърчаване на сътрудничеството в областта на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа се проведе двудневен семинар на тема: „Интелектуална собственост, нематериално културно наследство и традиционна медицина в контекста на политиките за опазване на нематериалното културно наследство в страните от Югоизточна Европа”. За осъществяване на тази дейност

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

**РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА
НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО
В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА
ЮНЕСКО**

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

Центърът осигури опитни лектори от мрежата на ЮНЕСКО и Световната организация за интелектуална собственост (СОИС). 12 държави от Югоизточна Европа взеха участие в семинара.

Поради спецификата на въпросите свързани с интелектуалната собственост, в контекста на политиките за опазване на НКН, лекторите от ЮНЕСКО и СОИС адаптираха програмата, така че проявата да има по-скоро обучителен характер, а не само дискуссионен. В програмата бяха включени **теми** като *Интелектуалната собственост и нематериалното културно наследство – достижения на СОИС и ЮНЕСКО в тази област; Интелектуална собственост и традиционно знание, традиционни умения и културни форми на изразяване; Достиженията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство и връзка с Интелектуалната собственост; Защита на интелектуалната собственост на традиционната медицина; Интелектуална собственост и документиране на нематериално културно наследство и др.;*

Семинарът създаде добри условия за дискусии, за поставяне и разрешаване на казуси, свързани с интелектуалната собственост и нематериалното културно наследство и за представяне на примери на местно и национално ниво. Участниците подчертаха необходимостта от обучения на подобна тематика, които ще насърчат сътрудничеството и обмена на добри практики между страните-членки от Югоизточна Европа.

Изразходвани средства: 25 211.83 лева

3. Международен фестивал на етнографския филм, 11 – 16 май 2015 г., София, България (Дейност 3.1.)

От 11 до 16 май 2015 г. в София се проведе петото издание на Международен фестивал на етнографския филм (МФЕФ), което се организира от Сдружение за културни инициативи в партньорство с Катедра „Етнология“ към СУ „Св. Кл. Охридски“ и Академично етнологско сдружение, с финансовата подкрепа на Столична програма „Култура“ на Столична община за 2015 г., Студентски съвет на СУ „Св. Кл. Охридски“ и Културен център на СУ „Св. Кл. Охридски“. Фестивалът включи селекция от 26 филма, които проследиха теми като културно наследство, миграции, околна среда, родствени връзки, глобализация и много други.

Регионалният Център подкрепи първите два дни от фестивала, посветени на филми за нематериално културно наследство на режисьори от Югоизточна Европа или с тематика, засягаща Балканите. Публиката бе многобройна и се запозна с различни обредни практики, изчезващи занаяти и любопитни традиции, значими не само за региона, а и за целия европейски континент.

Изразходвани средства: 1 280.40 лева

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

**РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА
НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО
В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА
ЮНЕСКО**

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

4. Девета годишна среща на експертната мрежа по нематериално културно наследство в Югоизточна Европа „Нематериалното културно наследство и многообразието от форми на културно изразяване: синергия и координация между Конвенциите на ЮНЕСКО от 2003 г. и от 2005 г.”, 18 – 19 юни 2015 г., Венеция, Италия (Дейност 2.1.)

Деветата годишна регионална среща на експертите по нематериално културно наследство от Югоизточна Европа се фокусира върху координацията и връзките между Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство (2003 г.) и Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване (2005 г.). Организатори на срещата бяха Регионалният Център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа в сътрудничество с Европейското регионално бюро на ЮНЕСКО за наука и култура.

Основни теми и дискусии:

Кръгла маса 1: Прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство от 2003 г.: прогрес, опит и трудности; Всички участници бяха поканени да изнесат кратки презентации относно прогреса в прилагането на Конвенцията от 2003 г. със специален фокус на развитието и новостите през 2014-2015 г. Отново беше поставен акцент върху законодателната рамка, управленските структури, националните регистри, опита и съществуващите трудности.

Кръгла маса 2: Конвенция на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство и Конвенция на ЮНЕСКО за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване: сходства и координация;

Всички участници бяха поканени да представят своето виждане относно сходствата и различията между тези две Конвенции, опита им в работата с тях.

Кръгла маса 3: Нематериалното културно наследство, традициите на хранене и устойчивото развитие в годината на ЕКСПО Милано 2015.

Участниците посетиха изложбата „Защитата на природното и културно разнообразие, което ще изхрани планетата” (Protecting cultural and natural diversity to feed the planet), организирана от домакините на срещата.

Срещата беше оценена от участниците и организаторите като значима и полезна в сферата на нематериалното културно наследство, отбелязан беше приносът ѝ за по-добрата координация между държавите от Югоизточна Европа.

Изразходвани средства: 27 448.88 лева

5. Трета годишна координационна среща на категория 2 центровете за нематериално културно наследство, 6 – 8 юли 2015 г., Гуйейян, Китай (Дейност 5.3)

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

**РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА
НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО
В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА
ЮНЕСКО**

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

Третата годишна координационна среща на категория 2 центровете за нематериално културно наследство под егидата на ЮНЕСКО се проведе от 6 до 8 юли 2015 г. в Гуйян, Китай. Домакин на срещата беше екипът на Международния тренинг център за нематериално културно наследство в Азиатско-тихоокеанския регион (CRIHAP).

Общият брой участници в срещата беше 20 – представители на центровете от категория 2 за нематериално културно наследство – България, Иран, Китай, Перу Южна Корея, Япония, както и от Централата на ЮНЕСКО и регионалните офиси. От страна на Регионалния център за опазване на НКН в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО в срещата участваха – г-н Христо Ангеличин, Изпълнителен директор и г-жа Жулиета Сина Харасани, Председател на Общото събрание на Центъра. В програмата на срещата бяха включени шест **основни сесии**, модерирани от представителите на центровете:

- „Развитие на Конвенцията 2003 г. и цели на срещата“, въвеждаща презентация от г-жа Сесил Дювел – ЮНЕСКО;
- „Информация и работа в мрежа (включително веб комуникация)“, водена от Центъра в Република Корея (ICHCAP) ;
- „Сътрудничество с ЮНЕСКО в прилагането на програмата за повишаване на капацитет“, водена от Центъра в Китай (CRIHAP);
- „Подходи при програмно планиране и бюджетиране“, водена от Регионалния Център в София;
- „Подходи на управление и работа с управителните органи на Центровете“, водена от Центъра в Перу (CRESPIAL);
- „Сътрудничество със страни-членки при планиране и реализиране на програми“, водена от Центъра в Техеран;
- „Оценка и подновяване на Споразуменията на С2 центровете под егидата на ЮНЕСКО“, водена от Центъра в Япония (IRCI);

Сесиите бяха допълнени с интересни дискусии по съществени управленски и административни въпроси, които центровете ежедневно срещат в работата си.

Изразходвани средства: 6 573 лева

6. Семинар "Прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериално културно наследство на национално ниво", 14-18 септември 2015 г., Тирана, Албания (Дейност 1.1.)

В контекста на стратегията на ЮНЕСКО за повишаване на националните капацитети за опазването на живото наследство, Регионалният център съвместно с Министерство на културата на Албания успешно проведе обучаващ семинар за национални експерти от Албания. Целта на семинара беше да се подобри разбирането на Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА ЮНЕСКО

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

от 2003 г. и да се обсъдят политики и практики за нейното прилагане на национално и международно ниво, връзката ѝ с останалите конвенции на ЮНЕСКО в областта на културата. В семинара взеха участие представители на различни институции под юрисдикцията на Министерство на културата на Албания и на Министерство на образованието на Албания, както и представители на неправителствени организации и общини.

Изразходвани средства: 14 000 лева

7. Участие в Международна експертна среща за опазването на нематериалното културно наследство в Западна и Централна Азия, 11-13 октомври 2015 г., остров Кейш, Ислямска Република Иран (Дейност 5.5.)

Регионалният Център се стреми да засили комуникацията си с централите от категория 2 за нематериално културно наследство като през 2015 г. изпрати представител за участие в Международна експертна среща за опазването на нематериалното културно наследство в Западна и Централна Азия, организирана от Центъра в Техеран. Темата беше „Проучване на конкретни мерки за опазване на нематериалното културно наследство“. В нея взеха участие международни специалисти, които представиха опита си и дадоха примери за успешни практики за опазването на живото наследство.

Изразходвани средства: за сметка на страната-домакин на проявата;

8. Участие в инициативи и мероприятия за отбелязване на 70-годишнината от създаването на ЮНЕСКО (Дейност 5.6.)

8.1. Конференция „Народният танц като елемент на традиционната култура“ в рамките на 18-тия Международен фолклорен фестивал Велико Търново – 18 – 25 юли 2015 г.

Международният Фолклорен Фестивал Велико Търново се организира от Фондация „Международни Фолклорни Фестивали“ и Община Велико Търново на територията на гр. Велико Търново и съседни области. Фестивалът е удостоен със статут „Фестивал на CIOFF“. На 25 юли в последния ден на Фестивала се проведе научна конференция на тема „Народният танц като елемент на традиционната култура“, която се организира от НС на CIOFF® България и Министерство на културата, под патронажа на Националната комисия на Република България за ЮНЕСКО.

В конференцията взеха участие 18 човека, между които: представители на Съюза на българските музикални и танцови дейци, преподаватели, представители на фолклорни танцови студия, Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство. След изнесените доклади върху темата за народния танц, разглеждан

като елемент от нематериалното културно наследство, програмата на конференцията продължи с дискусия и споделяне на добри практики за решаване на проблемите, с които се сблъскват специалистите в тази сфера. Екипът на Регионалния Център представи неговите основни цели и функции, както и планираните дейности през годината.

Изразходвани средства: 119.60 лева

8.2. XI Национален събор на българското народно творчество – 7 – 9 август 2015 г., гр. Копривщица, България;

XI-тият Национален събор на българското народно творчество в гр. Копривщица беше официално открит на 7 август 2015 г. от кмета на Община Копривщица и Генералния директор на ЮНЕСКО - г-жа Ирина Бокова. Съборът премина под знака на 50 годишнината от неговото създаване и 70 години от основаването на ЮНЕСКО. Той беше посетен от хиляди българи и чужденци, засвидетелствали интереса и любовта си към българската традиционна култура, позната днес като нематериално културно наследство. Регионалният център отпрати официална покана към представителите на държавите-членки да посетят това събитие и да бъдат официални гости на церемонията по официалното му откриване. Представители на Румъния и БЮР Македония посетиха Националния събор. Националният събор на българското народно творчество в Копривщица представи нематериалното културно богатство на България и беше изключителна възможност за екипа на Регионалния център да представи своята дейност и функции на многобройната национална и чуждестранна аудитория чрез отпечатаните брошури и рекламни материали (*Дейност 4.2. Изработване и отпечатване на брошури и други информационни материали на Регионалния център*). Съборът е предложение на България за вписване в Регистъра на ЮНЕСКО на добрите практики.

Изразходвани средства: 2 546.00 лева

8.3. Кръгла маса "70 години ЮНЕСКО-мир чрез образование, наука и култура" – 8 август 2015 г., София, България

На 8 август 2015 г, в Националния Дворец на Културата се проведе кръгла маса на тема "70 г. ЮНЕСКО - мир чрез образование, наука и култура". Събитието беше съвместна инициатива на Фондация „Созопол“, Националната комисия на България за ЮНЕСКО и Национален Дворец на Културата.

Регионалният център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО беше партньор на събитието. На срещата присъстваха представители на Секретариата на ЮНЕСКО, на правителствени и неправителствени национални и международни

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

**РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА
НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО
В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА
ЮНЕСКО**

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

организации, на учени, преподаватели и изтъкнати експерти в областта на културата и образованието. Участниците обсъдиха модерната визия, ролята и новаторските подходи на ЮНЕСКО, допринесли за промяната на света за постигане на истински диалог и разбирателство в областта на образованието, науката, културата и комуникациите.

В програмата на международната кръгла маса беше включен панел за нематериалното културно наследство на тема „**Живи човешки съкровища**“. От страна на Регионалния Център присъстваха представители от Румъния и БЮР Македония: Акад. Сабина Испас, директор на румънския Институт за етнология и фолклористика и г-жа Ивона Татарчевска, съветник по нематериално културно наследство в Министерство на културата на БЮР Македония.

Изразходвани средства: 9 987.00 лева

8.4. Кръгла маса „Митове, предания, устни разкази и легенди в балканската литература“ – 4 октомври 2015 г., София, България

Регионалният център подкрепи честването на 20-годишния юбилей на фондация „Балканика“ като съдейства за провеждането на кръгла маса „*Митове, предания, устни разкази и легенди в балканската литература*“. Фондацията е създадена през 1995 година. Нейни учредители са издателства от 7 балкански държави – България, Гърция, Турция, Сърбия, БЮР Македония, Румъния, Албания.

Изразходвани средства: 5 000.00 лева

8.5. Кръгла маса „Националните култури на Балканите: част от едно цяло“ – 19 ноември 2015 г., София, България

В сградата на Института по етнология и фолклористика с Етнографски музей към БАН (ИЕФЕМ-БАН) се проведе научна кръгла маса на тема „Националните култури на Балканите: част от едно цяло“. Събитието беше организирано от Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО съвместно с неправителствената организация - Brain Workshop Institute.

Кръглата маса имаше за цел да разкрие различните аспекти на балканската идентичност: културни, исторически, политически и да постави акцент върху онези, които правят Балканите едно цяло, а не върху традиционните разделителни линии между тях. Експозетата, представени от изявени в областта на Балканските изследвания учени, предизвикаха интересна дискусия за постигнатото до момента и това, което е в процес в институционален и исторически план, за да се разбере и запази Балканската идентичност на фона на глобализацията и размиването на европейските граници. Също така, беше направен един задълбочен прочит на

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА ЮНЕСКО

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

историческите и географски фактори, както и на не по-малко важните политически фактори, допринесли за оформянето на националното самосъзнание на балканските народи в сравнителен аспект.

Изразходвани средства: 10 000 лева

8.6. Младежки конкурс „Опознай и сподели живото наследство на България” – ноември 2015 г., София, България

Регионалният център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа реализира младежки конкурс **„Опознай и сподели живото наследство на България”** по случай 70-годишнината от създаването на ЮНЕСКО. Конкурсът беше организиран за ученици над 15-годишна възраст от български училища и студенти от български университети като условието беше те да изработят плакат, картичка, клип или мултимедийна презентация за един от елементите на България, включен в Представителния списък на ЮНЕСКО за нематериалното културно наследство. Освен визуална част предложението следваше да съдържа писмено изложение за това как авторът предлага този елемент да бъде опазван и предаван на следващите поколения, също така как вижда участието на младежите от региона на Югоизточна Европа в този процес. Три първи награди бяха присъдени за най-успешни разработки – по една за вписаните елементи в Представителната листа за нематериалното културно наследство на ЮНЕСКО. Поради големия интерес към елемента, вписан през 2014 г. – Традицията на изработка на Чипровски килими и по-големия брой получени разработки, комисията определи 2 награди за този елемент.

Изразходвани средства: 519 лева

8.7. Международен форум „Приносът на държавите-членки на ЮНЕСКО от Югоизточна Европа за разпространение и прилагане на Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство от 2003 г.”, 12-13 декември 2015 г., София, България

Форумът беше съвместна инициатива на Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО, Министерството на културата на Република България, Националната комисия на България за ЮНЕСКО, Българската академия на науките и Университета по библиотекознание и информационни технологии. На 12 декември беше официално открит от Генералния директор на ЮНЕСКО - г-жа Ирина Бокова. Преди официалното откриване участниците и гостите на събитието имаха възможността да съпреживеят народния празник „Сурва” пред Народния театър в столицата. По този начин България приветства включването на този празник, традиционен за Пернишкия регион, в Представителния списък на ЮНЕСКО за нематериалното културно наследство на човечеството.

Във Форума участваха представители на Регионалното бюро на ЮНЕСКО за наука и култура в Европа, експерти по нематериално културно наследство от 14 страни от Югоизточна Европа, представители на академичните среди от България и чуждестранни дипломати. На официална церемония г-жа Ирина Бокова връчи на кмета на град Чипровци сертификата на ЮНЕСКО за Традицията на килимарството в гр. Чипровци. Г-жа Бокова отличи и победителите в Националния младежки конкурс за представяне на българските елементи и обекти в представителните списъци на ЮНЕСКО за нематериално, материално и природно културно наследство, посветен на 70-годишнината на Организацията.

Успешно премина и научната част на форума в предварително обявените два панела, в зали на УНИБИТ и БАН, по теми: *Панел 1: „Предприети действия от страните в ЮИЕ за прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство от 2003 г.”* и *Панел 2: „Ролята на локалните общности в опазването на нематериалното културно наследство”*. издание. С това събитие приключи поредицата от инициативи, посветени на 70-тата годишнина от създаването на ЮНЕСКО.

Изразходвани средства: 55 342.57 лева

8.8. Превод на английски език за издаване на „Балканският човек“ на Йордан Велчев

Регионалният Център подкрепи превода на Том 1 на „Балканският човек“ с автор **Йордан Велчев**. Мащабно по своята същност произведение, което несъмнено е и с висока литературна и историческа значимост както за България, така и за целите Балкани. Съдържа 7 книги, събрани в общо 3 тома по 1000 страници, с многобройни илюстрации, над 700 бележки и обяснения под линия. Преводът на текста на английски ще му осигури достъп към световния литературен пазар и до специализираната чуждестранна аудитория.

Изразходвани средства: 10 000 лева

8.9. Проучване „Нематериалното културно наследство, междукултурни и регионални отношения. Лицата на ЮНЕСКО в Югоизточна Европа“

Основна цел на изследователския проект *“Нематериално културно наследство, междукултурни и регионални отношения, лицата на ЮНЕСКО в Югоизточна Европа”* беше да предложи оптимално при наличните условия разглеждане на общественото мнение и експертната гледна точка по темата за нематериалното културно наследство и неразривно свързани с нея въпроси в актуален контекст, както и за дейността на Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство. Поставените задачи пред това изследване бяха свързани с

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА ЮНЕСКО

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

установяване на ориентировъчни нива на запознатост с темата за нематериалното културно наследство, съпричастност и степени на въвлеченост в темата, изследване на отношението към опазването на нематериалното културно наследство, принадлежност и идентичност, тестване на отношения по текущи теми, засягащи межкултурни отношения в национален и регионален контекст, експертната гледна точка по отношение на проблеми, перспективи и препоръки по темата. Проучването дава насоки за бъдещото формулиране на дългосрочните цели и стратегии на Регионалния Център като се базира на получените данни от социологическата агенция.

Изразходвани средства: 22 800 лева

9. Експертна среща в Никозия, Кипър – 23-24 януари 2016 г. (Дейност 5.6.)

Домакин на срещата беше Министерство на образованието и науката на Кипър и Националната комисия за ЮНЕСКО на Кипър като Регионалният център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО подкрепи организацията ѝ като част от поредицата планирани инициативи по случай 70-годишнината от създаването на ЮНЕСКО.

Експерти от шест държави – България, Гърция, Кипър, Испания и Швейцария представиха техниката за обработка на камъни - *the technique of dry stone* и характерните ѝ особености на национално ниво. В хода на презентиранията на тази техника се откриха многобройни сходства и прилики в различните държави като на финала експертите се обединиха около идеята за възможното създаване на една обща мултинационална кандидатура за Представителната листа на нематериалното културно наследство на човечеството.

Изразходвани средства: 5 000 лева

10. Юбилейно издание, свързано с прилагането на Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство (2003) (Дейност 4.1.)

Първоначалната идея за юбилейното издание беше да публикува материали изпратени от държавите-членки на Регионалния център, свързани с прилагането на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство от 2003 г. на национално ниво. Поради сходство в тематиката, концепцията за изданието се допълни с включването и на докладите от проведения през декември 2015 г. в град София Международен форум на тема: „Приносът на държавите-членки на ЮНЕСКО от Югоизточна Европа за разпространение и прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство (2003 г.)”. Изданието е многоезично и включва статии на различни автори, публикувани на техния роден език и в превод на английски език.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

**РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА
НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО
В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА
ЮНЕСКО**

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

Изразходвани средства: 13 200 лева

11. Семинар "Прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериално културно наследство на национално ниво", 11-15 април 2016 г., Скопие, БЮР Македония (Дейност 1.2.)

Семинарът "Прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериално културно наследство на национално ниво" в Скопие беше планиран за 2015 г., но поради финансови причини беше отложен за 11-15 април 2016 г. Партньори на Регионалния Център са Министерство на културата на БЮР Македония и Международния съвет за народна музика. За лектори на обучението са поканени г-н Николай Вуков и Саша Сречкович по желание на домакините.

Изразходвани средства: 14 000 лева

III. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Реализираните дейности през 2015 г. доведоха до следните по-важни изводи и препоръки:

- С всяка изминала година може да се отбележи положителната тенденция на оформяне на профила на Центъра, който все по-добре планира, развива и реализира дейностите си, както и на по-доброто му позициониране в национален и международен аспект.
- Разширявайки обхвата си (през 2015 г. са включени 14 държави), Центърът вече разполага с една важна и надеждна мрежа от Югоизточна Европа за комуникация, партньорства, обмен на знания и практики за опазването на нематериалното културно наследство.
- Регионалният Център прави видими усилия за оперативната и финансова оптимизация на дейностите си като междувременно се старее да ги синхронизира със стратегическите цели на ЮНЕСКО. Въпреки това е добре да подобри процеса на планиране и да насочи усилията си за изпълнението на дейностите, одобрени от Общото събрание като избягва реализирането и подкрепата на голям брой непланирани събития и прояви.
- При организиране на събития, които не са били одобрени от Общото събрание, следва да се предвиди достатъчно време за уведомяване на представителите на страните – членки от Югоизточна Европа, които да могат пълноценно да се включат или да определят друг участник.
- През изминалата 2015 г. са видими усилията на Центъра да засили включването на държавите от Югоизточна Европа в дейностите си. Въпреки това може да се подобри този процес като се отвори за повече предложения

SOFIA

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for the Safeguarding of
Intangible Cultural Heritage in South-Eastern Europe
under the auspices of UNESCO

РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ОПАЗВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ПОД ЕГИДАТА НА ЮНЕСКО

Адрес: гр.София (България), п.к.1797, ул."Лъчезар Станчев" №7
тел. +359 2 444 21 03; +359 2 444 37 40
e-mail: office@unesco-centerbg.org
website: www.unesco-centerbg.org

от страните-членки като се въведат ясни критерии за финансирането им и се подобри диалога и комуникацията с тях.

- След успешно проведения семинар за повишаване на капацитети за опазване на нематериалното културно наследство в Албания и добрите отзиви от страна на домакините, Регионалният Център следва да засили сътрудничеството си със държавите от Югоизточна Европа за организиране на подобни семинари на ротационен принцип в държавите-членки. Планирани са 6 семинара в региона на Югоизточна Европа за 2016 г.
- Регионалният Център следва да създаде условия за постоянен обмен на информация със страните-членки за важни международни събития и инициативи в областта на нематериалното културно наследство с цел популяризирането им на официалната интернет страница на Центъра.
- През 2016 г. предстои оценка за работата на Регионалния център и подновяване на Споразумението с ЮНЕСКО (през 2017 г.). Оценката от външни експерти ще бъде съществен коректив на дейността на Центъра, чиито препоръки ще допринесат за усъвършенстване на регионалната му дейност и международно сътрудничество за опазване на нематериалното културно наследство в региона на Югоизточна Европа.